

Słowo wstępne

Kontrola przestępczości to proces celowy, wymagający zaangażowania dużych sił i środków ekonomicznych oraz organizacyjnych, który powinien być oparty na doświadczeniu empirycznym. Społeczeństwo, w imieniu którego sprawowany jest wymiar sprawiedliwości, musi być o tym rzeczowo informowane, jako że powinno zdawać sobie sprawę z kosztów polityki kryminalnej. Szczególnie istotne jest uświadomienie, że rozpoznanie ryzyka, które stwarzają sprawcy czynów zabronionych, a w szczególności ustalenie zakresu oraz siły oddziaływania czynników związanych z powrotem do zachowań kryminalnych, jest punktem wyjścia dla skutecznych form zarządzania wymiarem sprawiedliwości.

Przestępczość tak w ujęciu zjawiska, jak i w indywidualnym przypadku, jest jedną z najbardziej oczywistych odmian ryzyka, z jakim spotykamy się współcześnie. Konieczność kontroli ryzyka to działania skierowane na jednostkę, ale także próba oddziaływania na całe społeczeństwa. Jednym z głównych zadań nowoczesnego państwa jest kontrola przestępczości.

Stosowane obecnie strategie walki z przestępczością są ciągle dalekie od stworzenia efektywnego modelu. Wyraźnie mamy do czynienia z pewnym, często przypadkowym, wymieszaniem różnych koncepcji, zaczynając od idei sprawiedliwego karania, przez modele odstraszenia lub uniemożliwienia, schematy pozytywnej prewencji generalnej, a na koncepcji zindywidualizowanej resocjalizacji kończąc. Coraz bardziej aktualny jest postulat stosowania jedynie takich schematów, które są przedmiotem stałej ewaluacji i które wykazują empirycznie zweryfikowaną skuteczność.

Kierowane do rąk czytelnika opracowania, jak to ma miejsce już od wielu lat, poruszają różne wątki związane z ograniczaniem zjawiska przestępczości. Wśród zebranych tekstów znalazły się opracowania z zakresu prawa karnego materialnego, procesu karnego, prawa karnego wykonawczego oraz sfery polityki kryminalnej. Współczesny uniwersytet, wypełniając misję edukacyjną i badawczą, zwraca coraz większą uwagę na rozwijanie szeroko rozumianych relacji z otoczeniem, nazywanych trzecią misją. Obejmuje ona nie tylko kształtowanie relacji ekonomicznych z otoczeniem gospodarczym, ale również zaangażowanie uczelni w wymiarach: cywilizacyjnym, kulturowym, etycznym oraz w zakresie wypracowywania strategii bezpieczeństwa. Współczesna akademia, niezależnie od tego, jaki typ uczelni mamy na myśli, nie jest bowiem enklawą wyjętą z otoczenia, lecz jedną z kluczowych instytucji, których zadaniem jest kształtowanie społeczeństwa wiedzy, a także odgrywanie roli kulturotwórczej. Wypełnienie tych zadań wymaga ewolucji uczelni od świątyni wiedzy — nazywanej też nie bez powodu wieżą z kości słoniowej — do sprawnie funkcjonującej organizacji, przy poszanowaniu norm i wartości akademickich, a także tradycji społeczeństw, w jakich te instytucje wyrosły. Konieczne są dzielenie się wiedzą i informacją, sprzyjanie działaniom innowacyjnym, przyjęcie orientacji projektowej i wspieranie pracy zespołowej, zróżnicowanie oraz określenie wyraźnego systemu wartości.

Tom 62. „Nowej Kodyfikacji Prawa Karnego” zamyka trudny cykl wydawniczy roku 2021. Wszystkim naszym drogim współpracownikom oraz autorom pragniemy serdecznie podziękować za lata owocnej pracy i życzyć wielu sukcesów w dalszej pracy naukowej i wydawniczej.

dr hab. Tomasz Kalisz, prof. UWr